

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: АРХИТЕКТОНСКО-ГРАЂЕВИОНСКО-ГЕОДЕТСКИ

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Научно – наставног вијећа Архитектонско – грађевинског – геодетског факултета у Бањој Луци број 14/3 340/15 од 2.4.2015. године именована је Комисија за оцену подобности теме и кандидата мр Јасне Гузијан дипл.инж.арх. за израду докторске дисертације под називом „ Обрасци урбане регенерације у функцији очувања идентитета историјског језгра- студија случаја Требиње“.

Комисија у саставу:

1. Проф др. Миодраг Ралевић, дипл.инж.арх. –председник
ужа научна област Урбанизам и планирање простора, Архитектонски факултет у Београду

1. Проф.др. Александра Ђукић, дипл.инж.арх. – члан
ужа научна област Урбанизам и планирање простора, Архитектонски факултет у Београду

2. Доц.др. Бранкица Милојевић, дипл.инж.арх. – члан
ужа научна област Урбанизам и планирање простора, Архитектонско – грађевинско – геодетски факултет Бања Лука

је прегледала материјал за израду докторске тезе и подноси следећи извештај:

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Име, средње име и презиме : мр Јасна (Крсте) Гузијан, дипл.инж.арх.

Мјесто рођења : Призрен , Србија

Датум рођења:3.10.1973. године

- Основно и средње образовање стекла у Призрену.
- Основне студије у периоду 1992- 1998. године на Архитектонско – грађевинском факултету Универзитета у Приштини
- 1998. године дипломирала на тему "Реконструкција старог градског блока у Призрену" и стекла звање дипломираног инжењера архитектуре,
- Постдипломску наставу у периоду од 2001-2005. године, похађа на Архитектонско – грађевинском факултету у Бањалуци из научне области архитектура и урбанизам, ужа стручна област историчар - конзерватор.
- Магистар техничких наука - одбрањен магистарски рад на Архитектонско – грађевинском факултету у Бањој Луци октобра 2010. године са темом "Урбана обнова градова до 30.000 становника у БиХ – пример града Требиња" (ментор проф. др Нађа Куртовић-Фолић).

Запослење у установама

- 1998-1999. године Завод за заштиту споменика културе у Призрену на месту архитекте приправника. Рад се заснивао на изради пројектне документације за објекте од изузетног значаја под заштитом Републике Србије .
- 2001. до 2005. године на Архитектонско – грађевинском факултету у Бањој Луци као стручни сарадник на предметима Основи урбанизма и Дизајн. У периоду од 2006-2008. године ради као хонорарни стручни сарадник на Архитектонско – грађевинском факултету у Бањој Луци.
- 2005-2011. "Урбанистички завод Републике Српске" а.д.. Бања Лука, одговорни планер и пројектант
- 2012- ЈУ"Нови урбанистички завод Републике Српске" - одговорни пројектант и планер

Стручна удружења:

Члан Савеза архитеката Републике Српске, учествовала у организовању изложби и била члан Савјета 1. Салона архитектуре и урбанизма Републике Српске.

Страни језици

Служи се енглеским језиком.

Објављени научни радови

1. Гузијан, Ј. (2006). Положај Призрена у регионалном окружењу, зборник радова *Ретроспектива научне мисли и визије развоја архитектонско – грађевинског факултета у Бањалуци*, Бања Лука: Архитектонско – грађевински факултет. стр. 141-153.
2. Гузијан, Ј. (2008). Урбана обнова заштићеног културно – историјског језгра Бањалуке, монографија *Урбана и градитељска обнова града Бањалуке у духу одрживог развоја – уводна разматрања, архитектонско – грађевински факултет*, Бањалука. стр. 261-278.
3. Гузијан, Ј. (2008). Културно – историјско наслеђе у одрживом урбаном развоју, научно – стручни скуп *Савремене технологије за одрживи развој градова*, Бања Лука: Институт заштите, екологије и информатике. стр. 117-126.
4. Гузијан, Ј., Цвијић, С., (2009). Културно -историјско наслеђе као потенцијал развоја туризма на примјеру градова Требиња и Јајца, *Архитектура и урбанизам бр.27*, Београд: ИАУС. стр. 57- 61.
5. Гузијан, Ј., Цвијић, С., (2010). Принципи обнове културно – историјских језгара градова Босне и Херцеговине, *Зборник – пета конференција о интегративној заштити*, Бања Лука: Републички завод за заштиту културно – историјског и природног наслеђа Републике Српске. стр. 73- 83.
6. Jasna Guzijan, Dragica Arnautović – Aksić- Application of principles of energy efficiency in the renewal of towns and cities with preserved historical and cultural complexes - a case study of Trebinje, International conference Energy Management in Cultural Heritage, Dubrovnik, 2011. str. 46.
7. Guzijan, J., Cvijic, S., *An analysis of present-day urban planning with reference to the preservation of landmark urban heritage*, International symposium on sustainable development and planning New Urbanity cities vs. global challenges, Belgrade, 2012.
8. Cvijic, S., Guzijan, J. (2013). Cultural and historical heritage – an asset for city branding. Belgrad: *SPATIUM International Review No 30*. pp. 23-27.

Објављени стручни радови

1. Guzijan, J. (2008). *Zaštićena prostorno kulturno – istorijska celina ulice Kralja Petra I Karađorđevića i Mladena Stojanovića u Banjaluci*, Banja Luka: *Časopis za arhitekturu i građevinarstvo Prostor* br.1. str.20-29.

Важнији пројекти као носилац пројекта или учесник тима:

Учествује у изради различите врсте просторно планске и техничке документације као координатор пројекта или један од чланова радног тима:

- 1998. Изградња радионице у склопу конака у манастиру св. Архангели код Призрена (XIV век), споменик културе од изузетног значаја под заштитом Републике Србије- члан радног тима;
- 1998. Израда пројектне документације за цркву Богородица Одигитрија у Муштушту код Призрена (XIV век), споменик културе од изузетног значаја под заштитом Републике Србије- члан радног тима;
- 1998. Израда пројектне документације за цркву Светог Ђорђа у Горњем селу код Призрена (XVI век), споменик културе од значаја под заштитом Републике Србије- члан радног тима;
- 2006. Идејно решење пансиона за спортско рекреативни центар у Бихаћу- члан

радног тима;

- 2006. Идејно решење затвореног базена за спортско рекреативни центар у Бихаћу- члан радног тима;
- 2006. Идејно решење затворене спортске дворане за спортско рекреативни центар у Бихаћу;
- 2006. Идејно решење стамбено – пословног објекта у Грачаници- члна радног тима;
- 2008. Извођачки пројекат промене намене стамбеног објекта у пословни простор у Улици Српској- носилац пројекта;
- 2012. Главни пројекат „хидроелектрана Улог“ Калиновик- координатор тима;
- 2014. Главни пројекат за промену намене пословног објекта (пекара) у Улици Којића пут, Бања Лука – носилац пројекта;
- 2014. Главни пројекат за изградњу дечијег игралишта у Улици Равногорска у Бањалуци- носилац пројекта;
- 2014. Главни пројекат за реконструкцију дела крова пословног објекта у Улици Цара Лазара бр.19 у Бањалуци – носилац пројекта;
- 2014. Главни пројекат за реконструкцију и санацију зграде Општине у Шамцу – носилац пројекта;

Просторно - планска документација

- 2006. Измена дела Урбанистичког пројекта "Стадион Мањуреви" Градишка- носилац задатка;
- 2006. РП "Центар" Добој, носилац задатка;
- 2006. Регулациони план за простор између Булевара војводе Степе Степановића, Улице Вељка Млађеновића, ограде комплекса „Инцел“- а и десне обале реке Врбас- носилац задатка;
- 2007. Измена регулационог плана "Центар – Исток" Бања Лука- носилац задатка;
- 2007. Регулациони план "Лауш 1" Бања Лука – носилац задатка;
- 2007. Регулациони план "индивидуалног насеља Чесма – Мацир II" Бања Лука- члан стручног тима;
- 2007. Измена дела Регулационог плана „Центар“ Добој- носилац задатка;
- 2008. Измена Регулационог плана „Центар“ -Ревизија блока 3.3. Добој- носилац задатка;
- 2008. Урбанистички пројекат „Спортско – рекреационог центра Луке“ у Бихаћу, носилац задатка;
- 2008. Урбанистички пројекат «Локација бивше робне кућа» Грачаница- носилац задатка;
- 2008. Измена Регулационог плана „Центар“-ревизија блока 6 Добој- носилац задатка;

- 2008. РП "Засад поље" Требиње, носилац задатка;
- 2008. Урбанистички пројекат "Ада" Крупа на Врбасу- носилац задатка;
- 2009. Студија руралног развоја кањона Врбас и платоа Мањаче, члан стручног тима
- 2009. РП "Стари град" Требиње, носилац задатка;
- 2009. РП " Централног дијела насеља Крупа на Врбасу", носилац задатка;
- 2009. РП простор коридора магистралног пута Бања Лука – Градишка на подручју општине Лакташи, носилац задатка;

- 2014. Нацрт Измена Регулационог плана „Центар II“ Завидовићи – носилац задатка;
- 2014. Нацрт „Просторни план за подручје Херцегбосанске жупаније за период од 2008-2028. године“ – члан радног тима;
- 2014. Преднацрт Просторни план посебне намене туристичко рекреативног центра „Балкана“ Мркоњић Град– члан радног тима
- 2015. Измена и допуна Просторног плана Републике Српске до 2025. – члан радног тима;
- 2015. Преднацрт Измена и допуна Регулационог плана „Центар“ Босанска Крупа- носилац задатка;

2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Значај истраживања

Повод за ово истраживање је уочена чињеница неопходности теоријског и критичког преиспитивања процеса урбане регенерације историјског градског језгра као и неопходност утврђивања и трансформације образаца урбане регенерације у циљу очувања њиховог идентитета. Истраживање је значајно из разлога:

- да се научно документовано и аргументовано сагледају и објасне сложени узајамни односи између урбане структуре и образаца употребе простора;
- да се преиспита значај идентитета града и улога историјског градског језгра и градитељског наслеђа у његовом дефинисању;
- да се идентификују урбанистички обрасци који одређују идентитет града;
- да се добијена сазнања о савременим методама урбане регенерације примене у сврху унапређења и трансформације историјског градског језгра према специфичном географском, културном и друштвеном миљеу;
- да се изврши анализа физичке структуре града и улогу градитељског наслеђа, односно културно – историјске целине на развој града;
- дефинисање модела урбане регенерације на основу европског искуства;
- дефинисање интегрисаног урбаног развоја Требиња, одређивање кључних

фактора његовог идентитета;

- одређивање смерница његовог урбаног и просторног развоја у контексту целине града и његовог окружења.

У том контексту, кључни теоријски допринос предложеног истраживања огледа се у разматрању контекста урбане регенерације историјског градског језгра а у циљу очувања његовог идентитета. Сложеност историјског градског језгра и непредвидивост могућности његове трансформације и одрживог развоја у сложеним друштвено-економским оквирима, намеће потребу дефинисања образаца урбане регенерације. Научна оправданост планираног истраживања заснива се на чињеници да на територији Републике Српске до сада сада нису вршена оваква истраживања на ту тему, као ни да у пракси урбанистичког планирања и пројектовања није спровођена методологија која ће бити један од резултата истраживања, на начин који је предложен у пријави ове докторске дисертације.

Феномен градског простора због своје сложености и великог броја различитих процеса захтева приступ што свеобухватнијег истраживања.

Преглед истраживања

У почетној фази рада дефинисана су основна теоријска полазишта и одређени циљеви, методе и дефинисани очекивани резултати. Затим се истраживање се реализује кроз следеће фазе:

прва фаза у којој се истражује прикупљена литература везана за теоријске поставке идентитета, и теоријске поставке урбане регенерације. Приступиће се истраживању настанка, развоја историјског градског језгра, као и утврђивање кључних карактеристика неопходних за дефинисање урбаних образаца. Посебно ће се истражити методолошки принципи урбане регенерације у историјским градским језгрима и литература везана за анализе случаја различите примене ових принципа.

друга фаза у којој се врши спој истражених принципа урбане регенерације историјских градских језгара, као и утврђивање елемената урбаних образаца. То значи да се идентификују кључне додирне тачке између савремених принципа урбане регенерације и могућности њихове апликације на историјско градско језгро. Дефинише се начин на који је могуће ове принципе могуће применити у методологији урбанистичког планирања и пројектовања отворених јавних градских простора. Такође формулишу се и општи обрасци за урбану регенерацију историјског градског језгра.

трећа фаза представља експерименталну проверу дефинисаних урбаних образаца и биће спроведена кроз студију случаја града Требиња. Урбани обрасци ће бити проверени на конкретном примеру, а затим ће бити дефинисани и посеби урбани обрасци, који ће се односити на конкретан случај.

четврта фаза подразумева: (а)анализу и синтезу информација и налаза из свих претходних фаза, (б)апстраховање и генерализацију налаза и синтезу са закључцима из предходне две фазе, (в)поређење добијених резултата са

постављеним истраживачким питањима и хипотезама и формулисање закључака.

пета фаза подразумева формулисање закључака и препорука и сагледавање праваца даљих истраживања.

Планирано истраживање ће, у контексту урбанизма и архитектуре Требиња, бити прво истраживање урбаних микрорелемената, односно наставака започетог истраживања у магистарској тези, као и прво емпиријско истраживање ових простора у чијем је тежишту очување идентитета.

Истраживање које ће бити обухваћено овим радом односи се и на улогу урбаног културно- историјско наслеђе у урбаној регенерације града. Урбана регенерација која представља ширу интеракцију културног простора, се првенствено заснива на култури представља нови приступ у планирању кроз сагледавање потенцијала културно – историјског наслеђа. Културно наслеђе историјских градова не доприноси само њиховој атрактивности већ треба да се прилагоди економским, демографским и еколошким изазовима. Истраживање има за циљ фокусирање на културно наслеђе и његову интеграцију у развојну политику града.

Радна хипотеза са циљем истраживања

У пријави докторске дисертације постављена је следећа основна хипотеза:

- Могуће је дефинисати урбане образце за урбану регенерацију историског градског језгра, а у функцији очувања идентитета града.

Полазна хипотеза се односи на значај и очување идентитета историјског језгра, односно могуће утврђивање урбаних образаца који одређују идентитет града. Већи део рада је посвећен утврђивању принципа као и различитих фактора који утичу на идентитет града. На основу систематизованог прегледа и анализа свих фактора који утичу на идентитет града биће издвојени кључне карактеристике које формирају урбане образце.

Истраживање ће обухватити град Требиње а резултати могу бити примењивани у градовима који имају сличне културно-историјске оквире настанка и развоја.

Циљ истраживања предложене теме је унапређење методолошких принципа урбанистичког планирања и пројектовања историјског градског језгра применом образаца урбане регенерације, као и дефинисање алата за унапређење квалитета ових простора, подизање нивоа њихове флексибилности и могућности једноставније, брже и ефикасније трансформације.

Циљ ове дисертације је и да испита улогу историјског језгра у процесу регенерације и одређивању урбаних образаца. Такође, кључан је однос према културном идентитету као фактору урбаног развоја. Квалитет урбане регенерације зависи од карактеристика историјског језгра од интегралног приступа града са његовим окружењем.

Материјал и методологија рада

С обзиром на мултидисциплинарност и комплексност теме рада, а имајући у виду предходно изложене циљеве и задатке истраживања у раду су предвиђене научне методе истраживања уз помоћ којих ће се континуирано проверавати научна заснованост постављених хипотеза.

Истраживање ће бити реализовано комбиновањем неколико основних и специфичних научних метода и техника које се примењују у области архитектуре и урбанизма, као и метода и техника које се примењују у додирним областима социологији и историји. Општа научна метода која ће бити примењена при изради докторске дисертације је аналитичко-синтетичка метода која обједињује и структурира теоријска истраживања, и емпиријско истраживање у циљу доказивања постављених хипотеза.

Хипотеза ће бити проверена уз помоћ више научних метода истраживања: методе научне анализе (критичка анализа садржаја примарних и секундарних теоријских извора), методе студије случаја која омогућава критичко истраживање и у завршном делу комбиновањем методе критичке анализе и методе логичке аргументације. За студију случаја је одабран град Требиње.

Научни допринос истраживања

Повод за ово истраживање је уочена чињеница неопходности теоријског и критичког преиспитивања процеса урбане регенерације историјског градског језгра у савременом друштву. У том контексту, кључни теоријски допринос предложеног истраживања огледа се у постављању концепта процеса урбане регенерације. Практичан допринос се огледа у формирању урбаних образаца који би могли да се користе у процесима израде урбанистичких планова и пројеката, а у циљу очувања идентитета историјског градског језгра. Научна оправданост планираног истраживања заснива се на чињеници да на територији Републике Српске и Босне и Херцеговине нису спроведена оваква истраживања, на начин који је предложен у пријави ове докторске дисертације.

Феномен историског језгра и градског простора због своје сложености и великог броја различитих процеса захтева приступ што свеобухватнијег истраживања. Намера је да се овим истраживањем да допринос дисциплини урбане обнове и регенерације градских простора кроз преиспитивање идентитета, карактера, улоге и потенцијала урбаних простора за побољшање квалитета и интензитета њиховог коришћења. У домаћој литератури ова тема није довољно истражена, што такође говори о актуелности ове теме и оправданости овог истраживања.

Ово истраживање даће и методолошки допринос истраживању у области архитектуре и урбанизма кроз комбиновање метода истраживања.

Ова докторска дисертација, у којој се истражују урбани обрасци историјског градског језгра и могућност њихове примене, један је од првих научних радова

на ову тему на Архитектонско- грађевинско-геодетском факултету у Бањалуци. Захваљујући овом истраживању биће омогућено преношење знања из ове области научној и стручној јавности.

Планирано истраживање ће, у контексту урбанизма и архитектуре Требиња, бити прво истраживање генезе отворених јавних простора историјског језгра града и прво емпиријско истраживање јавних простора историјског градског језгра које се базира на идентитету и испитивању урбаних образаца у контексту урбане регенерације.

3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Након увида у досадашњи рад кандидата и на основу анализе пријаве теме докторске дисертације, Комисија констатује да кандидаткиња мр Јасна Гузијан, дипл. инж. арх., испуњава све формалне услове за израду докторске дисертације.

Предложена тема истраживања која обрађује проблем урбане регенерације историјског градског језгра у функцији очувања идентитета је изведена и формулисана у целовито и систематично истраживање. План истраживања је у складу са његовом структуром и доводи до научно заснованих резултата, значајних за унапређење теорије и праксе у области урбанизма и архитектуре. Комисија закључује да предложена тема рада до сада није на формулисани начин била обрађена и презентована јавности. Хипотезе су јасно формулисане, засноване на научним аргументима и проверљиве.

Предложене научне методе погодују решавању постављеног научног проблема, провери хипотеза и остварењу циљева истраживања. Научна оправданост овог истраживања почива на успостављању научно заснованих препорука за урбанистичко планирање и пројектовање отворених јавних простора. Резултати рада представљали би опште просторне урбанистичко-архитектонске образце који би се користили у процесу урбанистичког пројектовања и урбаној регенерацији историјског градског језгра, као и специфичне који би се односили на студију случаја, град Требиње, и сличне градове у Републици Српској, Босни и Херцеговини и региону.

Допринос истраживања усмерен је ка дисциплини урбане обнове, а резултати истраживања треба да буду у форми: а) опште примењивих методолошких принципа урбанистичког планирања и пројектовања и б) квалитативних смерница/препурука за унапређење процеса урбане обнове историјског градског језгра.

Очекује се да ће резултати истраживања представљати подлогу за даља истраживања на сличне теме.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет Универзитета у Бањалуци матичан је за област којом се бави предложена докторска дисертација с обзиром да је основни карактер истраживања везан за питања архитектуре и урбанизма.

Комисија за оцену испуњености услова кандидата и научне заснованости

предложене теме докторске дисертације са задовољством констатује да се пријава докторске дисертације може у потпуности прихватити и предлаже Наставно-научном већу Архитектонскограђевинско-геодетском факултету Универзитета у Бањалуци да се кандидаткињи мр Јасни Гузијан, дипл.инж.арх. одобри израда докторске дисертације под називом „Обрасци урбане регенерације у функцији очувања идентитета историјског језгра- студија случаја Требиње“.

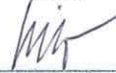
За ментора се предлаже, Проф. др. Александра Ђукић, дипл.инж.арх., ужа научна област Урбанизам и планирање простора

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

1. Проф. др. Александра Ђукић, дипл.
инж.арх.- ментор- члан

2. Доц. др. Бранкица Милојевић,
дипл.инж.арх. – члан

3. Проф. др. Миодраг Ралевић,
дипл.инж.арх.- председник

